

ЕКЗЕМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ
з дисципліни «Історія України та історія української
культури»
Спеціальність 024 Хореографія
Денна форма навчання
Екзаменаційні питання

1. Формування людської цивілізації на території України. Періодизація первісного суспільства.
2. Перші етнічні утворення на території України: кіммерійці, скіфи, сармати, готи, гуни.
3. Походження слов'ян: венеди, анти, склавини. Їх розселення, заняття, суспільний устрій, побут, звичаї.
4. Походження українського народу та ставлення його державності. Етнонім «Україна». Національна символіка.
5. Виникнення та становлення давньоруської держави. Заснування Києва. Походження топоніма «Русь». Норманська та антинорманська теорії. Аскольд і Дир.
6. Внутрішня та зовнішня політика князів: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира, Ярослава.
7. Хрещення Русі та його історичне значення.
8. Політичний устрій та соціально-економічний розвиток Київської Русі.
9. Політична роздробленість Київської Русі: причини та наслідки.
10. Утворення та розвиток Галицько-Волинського князівства і його роль в історії української державності. Данило Галицький.
11. Загарбання українських земель іноземними державами в XIV–XVI ст. Кревська (1385) та Люблінська (1569) унії.
12. Політичне, соціально-економічне становище та духовно-культурний розвиток українських земель в XIV – XVI ст. Берестейська (1596) унія.
13. Утворення Запорозької Січі. Запорозька Січ – як військова, господарська та державна організація. Дмитро Байда-Вишневецький.
14. Українське козацтво у міжнародних відносинах XVI – середини XVII ст. Петро Конашевич-Сагайдачний.
15. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.
16. Причини, характер, і періодизація Української національної революції середини XVII ст. Богдан Хмельницький.
17. Військові дії у 1648–1653 рр. Зборівський та Білоцерківський мирні договори.
18. Утворення Української гетьманської козацької держави середини XVII ст. Її політичний та адміністративно-територіальний устрій, економічні відносини.
19. Переяславська угода та Березневі статті (1654) і їх наслідки для України.
20. Україна в другій половині XVII ст.: доба Руїни.
21. Гетьман Іван Мазепа, його внутрішня і зовнішня політика та роль в історії України.
22. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в першій половині XVIII ст. Пилип Орлик, Павло Полуботок.
23. Україна у другій половині XVIII ст. Кирило Розумовський.
24. Ліквідація російським самодержавством Гетьманщини та Запорозької Січі. Петро Калнишевський.
25. Соціальні рухи в Україні: гайдамацтво, Коліївщина, опришківство.
26. Україна в російсько-турецьких війнах другої половини XVIII ст. – першої половини XIX ст.
27. Поділи Польщі та їх вплив на територіальні зміни в Україні в другій половині XVIII ст.

28. Політичне становище та соціально-економічний розвиток України у складі Російської імперії та Австрійської монархії наприкінці XVIII ст. – першій половині XIX ст.
29. Національне відродження в Україні в першій чверті XIX ст. Масонський та декабристський рухи.
30. Кирило-Мефодіївське товариство в історії суспільно-політичного руху та культури України.
31. «Руська трійця» в історії суспільно-політичного руху та культури України.
32. Західноукраїнські землі в Європейській демократичній революції 1848 року.
33. Особливості політичного та соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.
34. Виникнення, програмні документи та діяльність українських політичних партій наприкінці XIX – на початку XX ст.
35. Революційні події 1905–1907 рр. в Україні.
36. Україна у Першій світовій війні.
37. Створення, бойовий шлях та культурно-освітня діяльність Українських Січових Стрільців.
38. Причини, характер та періодизація другої Української національної революції початку XX ст.
39. Утворення Української Центральної Ради, її національний, соціальний і партійний склад та програма. Михайло Грушевський.
40. Утворення Генерального секретаріату, його діяльність. Володимир Винниченко.
41. Універсали Центральної Ради та проблеми розбудови Української держави. Проголошення Української Народної Республіки.
42. Проголошення та спроби встановлення радянської влади більшовиками. Перша війна радянської Росії проти УНР. Героїзм і трагедія Крут.
43. Берестейський мирний договір УНР з Центральними державами: досягнення і прорахунки.
44. Гетьманський переворот і прихід до влади Павла Скоропадського. Утворення гетьманського уряду, його склад і програмні документи.
45. Внутрішня і зовнішня політика Гетьманської держави Павла Скоропадського.
46. Прихід до влади Директорії, її склад, соціально-економічна та політична програма.
47. Друга війна радянської Росії проти УНР. Утвердження радянської влади в Україні. Симон Петлюра.
48. Листопадова національно-демократична революція (1918) та виникнення ЗахідноУкраїнської Народної Республіки. Євген Петрушевич.
49. Польсько-українська війна 1918–1919 рр. Кость Левицький.
50. Акт злуки УНР та ЗУНР (1919), проблеми соборності України.
51. Причини поразки та уроки Другої української національної революції 1917–1921 рр.
52. Внутрішнє і міжнародне становище України після поразки національно-визвольних змагань 1917–1921 рр. Черговий перерозподіл українських земель іноземними державами.
53. Вхідження УСРР до складу СРСР. Обмеження суверенітету республіки.
54. Політика українізації, її суть та наслідки.
55. Індустріалізація в УСРР: завдання, характерні ознаки та прорахунки.
56. Колективізація в УСРР: причини і наслідки.
57. Голодомор 1932–1933 рр. □ геноцид українського народу.
58. Масові політичні репресії 20–30-х років більшовицького режиму в УСРР.
59. Політичне, соціально-економічне та духовно-культурне становище західноукраїнських земель у міжвоєнний період (1921–1938).
60. Створення та боротьба Української Військової Організації та Організації Українських Націоналістів. Євген Коновалець.
61. Карпатська Україна в 1938–1939 рр. Августин Волошин.

62. Пакт Молотова-Ріббентропа та його вплив на розв'язання Другої світової війни.
63. Вхідно західноукраїнських земель до складу СРСР та УРСР. Радянська. Масові репресії радянського режиму на західноукраїнських землях у 1939–1941рр.
64. Німецько-радянська війна 1941–1945рр. й Україна. Поразки Червоної армії й окупація України гітлерівською Німеччина.
65. Створення та боротьба Української Повстанської Армії. Роман Шухевич — «Тарас Чупринка».
66. Акт відновлення Української державності (30 червня 1941р.). Степан Бандера.
67. Завершення та наслідки Другої світової війни для України.
68. УРСР у повоєнні роки (1945–1955): відбудова народного господарства, голод 1946–1947 рр., зовнішньополітична діяльність.
69. Радянська західних областей УРСР (1945–1955). Ліквідація УГКЦ. Продовження боротьби ОУН та УПА.
70. УРСР в період десталінізації (1956–1964). «Хрущовська відлига». Соціально-економічний розвиток та суспільно-політичне життя.
71. УРСР в роки «Брежнєвського застою» (1964–1985). Сповільнення темпів економічного розвитку. Політика русифікації. Петро Шелест та Володимир Щербицький.
72. «Горбачовська перебудова» та її вплив на суспільно-політичні та економічні процеси в Україні. Активізація національного руху. Створення та діяльність НРУ. В'ячеслав Чорновіл.
73. Проблеми розбудови української держави на сучасному етапі.
74. Поняття національної культури, її особливості та місце у світовій культурі.
75. Особливості становлення, основні етапи розвитку та напрями укр..музичного мистецтва.
76. Сучасний теле-радіопростір і його вплив на культурну ситуацію в Україні.
77. Модернізм і постмодернізм української культури в контексті світового культурного процесу.
78. Масова та елітарна культура України в контексті сучасності.
79. Місце укр..національної культури в світовому та європейському цивілізаційному процесах.
80. Актуальні проблеми розвитку української культури на межі ХХ-ХХІ століть.
81. Духовна культура України та її особливості: національна символіка, усна народна творчість, билини, думи; козацькі, стрілецькі та пісні УПА.
82. Культура української діаспори.
83. Літературний процес в Україні в добу тоталітаризму.
84. Українська періодика: зародження, становлення та сучасний стан.
85. Мова та культура: проблеми двомовності (білінгвізму) та суржику.
86. Культурне меценатство в Україні: від І. Мазепи до П. Яцика.
87. Українське бароко як феномен національно-культурної творчості.
88. Давньоруське літописання: «Повість минулих літ», Київський, ГалицькоВолинський літопис.
89. Козацьке літописання: Літописи Густинський, Самійла Величка, Григорія Граб'янки.
90. Полемічна література: творчість І. Вишенського, М. Смотрицького.
91. Місце і роль християнства у становленні та розвитку української культури.
92. Релігія у житті українського народу.
93. Братства та їх роль у розвитку української культури.
94. Острозька та Києво-Могилянська академії, їх місце та роль в історії України.
95. «Просвіта», НТШ, «Рідна школа» та їх роль у розвитку української культури.
96. Концепція укр. культурно-історичного процесу у працях М.Костомарова, П.Куліша, Т.Шевченка.
97. Концепція укр. культурно-історичного процесу у працях І.Нечуя-Левицького, М.Драгоманова, Б.Грінченка.

98. Концепція укр..культурно-історичного процесу у працях Грушевського та Франка.
99. Українська культурологічна думка першої пол. ХХ ст.: Д.Антонович, І.Огієнко, Є.Маланюк.
100. Концепція укр.. культурно-історичного процесу М. Хвильового та О. Шумського.
101. Концепція укр.. культурно-історичного процесу у працях Є.Сверстюка, В.Шевчука, І.Дзюби.
102. Романтизм і реалізм в українській літературі ХІХ ст.: творчість «Руської трійці», Г. Квітки-Основ'яненка, П. Гулака-Артемівського.
103. Публіцистична і літературна творчість шістдесятників: Л. Костенко, В. Симоненко, В. Стус.
104. Особливості становлення та розвитку українського музичного мистецтва кінця ХVІІІ ст.: творчість М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя.
105. Національна музична культура України у ХІХ – на поч. ХХ ст.: творчість С. Гулака-Артемівського, М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича, О. Кошиця.
106. Українська скульптура: творчість Г. Пінзеля, О. Архипенка, І. Кавалерідзе.
107. Українська архітектура: І. Григорович-Барський, В. Кричевський, І. Левинського.
108. Українське образотворче мистецтво: на прикладі творчості І. Труша, О. Новаківського, Т. Яблонської, М. Приймаченко, К. Білокур.
109. Українські церковні діячі й розвиток національної культури: П.Могила, А. Шептицький, І.Огієнко (Митрополит Іларіон), Й.Сліпий.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч.посіб./ Наук. ред. В.М.Шейко.— К.: Кондор, 2004.— ч.ІІ: Історія української культури. — С.519-763.
2. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (ІХ — ХХІ ст.): Навч. посібник для студентів-україністів. — Ужгород: Гражда, 2009. — 432 с.
3. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. Тези про місце і роль в національному відродженні України. – Дрогобич, 1994. – 218 с.
4. Історія української культури /За заг. ред. І.Крип'якевича.— К.: Либідь, 1994.—650 с.
5. Історія української та зарубіжної культури. Навч.посіб./ С.М.Клапчук, В.Ф.Остафійчук, Ю.А.Горбань та ін. — К.: Знання-Прес, 2002. - С.235-248; 283-290; 305-312; 331-337.
6. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 584 с. — С.238-580.
7. Маланюк Є. Книга спостережень. Від кобзаря до нації. Студії і роздуми. – К.: “АТІКА”, 1995. – 236 с.
8. Огієнко Іван. Українська культура / Упоряд., авт. передмови та коментарів М.С.Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2001. – 342 с.
9. Сверстюк Є. На святі надій: Вибране.— К.: Наша віра, 1999.— 780 с.
10. Семчишин М. Тисяча років української культури.— К., АТ «Друга рука», 1993.— 550с.
11. Січинський В. Чужинці про Україну. Вибір з описів подорожей по Україні та ін. писань чужинців про Україну за десять століть — К.: Довіра.—255 с.
12. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Підручник /Авт. Н.Я.Горбач та ін.— Львів: Каменяр, 1992.— 166с.
13. Українська культура: Лекції за ред. Д.Антоновича.— К.: Либідь, 1993.— 558с.

14. Українська художня культура. Навч. посіб./За ред.І.Ф.Ляшенка. — К.: Либідь, 1996. - 416 с.
15. Художня культура України: Навч.посіб./ Л.М.Масол, С.А.Ничкало, Г.І.Веселовська, О.І.Онїщенко: За заг.ред. Л.М.Масол. — К.: Вища шк., 2006. — 239 с.
16. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури: навч. посіб. / В.М. Шейко, В.Я. Білоцерківський. — К.: Знання, 2009. — 413 с. — (Вища освіта ХХІ століття).
17. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури: Навч. посібник / Наук. ред. В.М. Шейко. — К.: Кондор, 2010. — 264 с.

Додаткова

1. Гіптерс З.В. Культурологічний словник-довідник. — К.: ВД «Професіонал», 2006.— 328 с.
 2. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник у 2-х т./ Я.П. Запаско (керівник авт.кол.). — Львів: Афіша, 2000. — Т.1. А-К. — 364 с, — 316 іл.; Т.2. К-Я. — 400 с, — 279 іл.
 3. Дзюба О.М., Павленко Г.І. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (Х-ХУП ст.): Посібник-довідник. К.: «АртЕк», 1998.— 200 с.
 4. Енциклопедія Українознавства: Загальна частина: (В 3 т.).— Перевидання в Україні.— К., 1994.— 400 с. Енциклопедія Українознавства. Словникова частина: В 10 т./ За ред. д-ра В.Кубійовича.— Перевидання в Україні.—Львів: В-во НТШ, 1993-1997.
 5. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. — К.: Довіра, 2006. — 703 с.
 6. Історія українського мистецтва (Гол. ред. М.П.Бажан): У 6 т.— К., 1966-1970.
 7. Історія української культури: У 5-ти т. /Голов. ред. Патон Б.Є. — К.: Наук. думка, 2001.
 8. Корінний М.М., Потапов Г.Г., Шевченко В.С., Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. — К.: Україна, 2000.
 9. Крип'якевич І.П. Історичні проходи по Львові/ Авт. передм. Я.Д.Ісаєвич, Упоряд Б.З.Якимович. — Львів: Каменяр, 1991. — 167 с.: іл.
 10. Митці України: Енцикл. довідник /За ред. А.В.Кудрицького.— К.: УЕ, 1992.— 848 с.
 11. Муха А.І. Композитори України та української діаспори: Довідник. — К.: Муз. Україна, 2004. — 352 с.
 12. Сліпушко О.М. Україна. Енциклопедичний словник. — К.: Аконіт, 2008. — 768 с.
 13. Словник українського сакрального мистецтва/ За науковою ред. Чл. кор.АМУ М.Станкевича. — Львів, 2006. — 288 с.
 14. Тарас Шевченко. Усі тв. в одному т. — К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2006. - 824 с.
 15. Універсальний український ілюстрований енциклопедичний словник (Голов. ред. М. Попович).—К.: Ірина, 1999.— 1568 с.
 16. Храми Львова: Фотоальбом/ Авт. ідеї та світлини Любомир Криса, Богдан Салагай; авт. тексту Іван Петрів; Христина Саноцька. — Львів: Астрон, 2000. — 176 с.
- модуль II
- Основна
1. Аркас М. Історія України-Русі / М. Аркас. — Одеса : Маяк, 1994. — 392 с.
 2. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. — 3-тє вид., доп. — К.: Академвидав, 2006. — 688 с. (Альма-матер).
 3. Верстюк В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник / В. Верстюк, О. Дзюба, В. Репринцев. — К.: Наукова думка, 1995. — 688 с.
 4. Гусєв В. І. Історія України: навч. посіб. / В. І. Гусєв, Ю. О. Калінцев, С. В. Кульчицький — К.: Вища школа, 2003. — 431 с.

5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. / Я. Грицак. – К.: Генеза, 2000. – 360 с.
6. Грушевський М. Історія України-Руси. В 11 т., 12 кн. – К.: Наукова думка, 1991.
7. Давня історія України: в 3 т. – К.: Наукова думка, 1997-2000.
8. Довідник з історії України. А-Я / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста; Ін-т істор. досліджень ЛНУ ім. І. Франка. – 2-ге вид., доопрац. і доп. – К.: Генеза, 2001. – 1136 с.
9. Дорошенко Д. Нарис історії України: у 2 т. – К., 1991.
10. Жуковський А. Нарис історії України / А. Жуковський, О. Субтельний. – Львів, 1992. – 230 с.
11. Екельчик С. История Украины: становление современной нации / С. Екельчик. – К., 2010.
12. Енциклопедія історії України: у 5-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005.
13. Єфименко О. Історія України та її народу / О. Єфименко; [пер. з рос. В. Д. Калити]. – К.: Мистецтво, 1992. – 256 с.
14. Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002 – 480 с. (Альма-матер).
15. Історія України / за ред. В. Смолія. – 3-тє вид., доп. й перероб. - К.: Альтернативи, 2002. – 471 с.
16. Історія України / кер. авт. кол. Ю. Зайцев. – Вид.4-те. – Львів: Світ, 2003. – 520 с.
17. Історія України: навч. - метод. посіб. для семінар. занять / В.М. Литвин, А.Г. Слісаренко, В.Ф. Колесник [та ін.]. – К.: Знання-Прес, 2006. – 460 с.
18. Історія України: Документи. Матеріали. Посібник / уклад., комент. В. Ю. Короля – К., 2002. – 448 с. (Альма-матер).
19. Історія українського козацтва: Нариси: у 2 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – К.: Києво-Могилянська академія, 2006. – Т. 1. – 800 с.; – 2007. – Т. 2. – 724 с.
20. Касьянов Г. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії / Г. Касьянов. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.
21. Король В. Історія України: навч. посібник / В. Король. – 2-ге вид., доп. – К.: В.Ц.: «Академія», 2008. – 496 с. (Альма-матер)
22. Котляр М. Довідник з історії України / В. Котляр, С. Кульчицький. – К., 1996. – 240 с.
23. Крип'якевич І. Історія України / І. Крип'якевич. – Львів: Світ, 1992. – 520 с. – («Пам'ятки історичної думки України»).
24. Магочій Павло-Роберт. Історія України / Павло-Роберт Магочій. – К.: Критика, 2007. – 640 с.
25. Мицик Ю. Історія України: навч. посіб. для старшокласників / Ю. Мицик, О. Бажан, В. Власов. – К., 2005. – 576 с.
26. Мороз В. Я. Україна у двадцятому столітті. Етап перший. 1900-1920 рр. / В. Я. Мороз. – Львів: Ліга-Прес, 2005. – 656 с.
27. Новий довідник: Історія України / упоряд. С. Крупчан, Т. Крупчан, О. Скопненко, О. Іванюк. – 2-ге вид. – К.: ТОВ «КАЗКА», 2006. – 736 с.
28. Остафійчук В. Історія України: сучасне бачення: навч. посіб. / В. Остафійчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 422с.
29. Панченко П. П. Історія України XX – початку XXI століття: навч. посіб. / П.П. Панченко, Н.П. Барановська, С.С. Падалка [та ін.]; за заг. ред. В. А. Смолія. – К.: Знання, 2004. – 582 с.
30. Пасічник М. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. / М. Пасічник. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 735 с.
31. Полонська-Василенко Н. Історія України: у 2 т. – К.: Либідь, 1992.

32. Савченко Н. Історія України: модульний курс: навч. посіб. / Н. Савченко, М. Подольський – К., 2006. – 544 с.
 33. Світлична В. Історія України: навч. посіб. / В. Світлична – 4-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 400 с.
 34. Субтельний О. Україна: історія / О. Субтельний; [пер. з англ. В. Шевчука]. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1993. – 720 с.
 35. Україна крізь віки: у 15 т. / НАН України; Ін-т історії України НАН України. – К., 1998–1999.
 36. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Яковенко. – 2-ге вид., перероблене та розшир. – К.: Критика, 2005. – 584 с.
- Додаткова
1. Антонович В. Б. Про козацькі часи на Україні / В. Б. Антонович. – К.: Дніпро, 1991. – 238 с.
 2. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953: суспільно політичний та правовий аналіз: у 2 кн. – К., 1994. – Кн. 1. – 432 с.; Кн. 2. – 688 с.
 3. Брайчевський М. Конспект з історії України / М. Брайчевський. – К.: Знання, 1991. – 204 с.
 4. Вацеба О. М. Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні / О. М. Вацеба. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. – 232 с.
 5. Видатні постаті в історії України IX–XIX ст. : Короткі біограф. нариси. Історичні та худож. портрети / В. І. Гусев, В. П. Дрожжин [та ін.]. – К.: Вища школа, 2002. – 359 с.
 6. Голод 1921–1923 років в Україні. Збірник документів і матеріалів – К.: Наукова думка, 1993. – 240 с.
 7. Голодомор 1932–1933 років в Україні: документи і матеріали / упор. Р. Я. Пиріг; НАН України, Ін-т історії України. – К.: Вид. дім. «КиєвоМогилянська академія», 2007. – 1128 с.
 8. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ ст.: нариси політичної історії / Т. Гунчак. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
 9. Даниленко В., Сталінізм на Україні (20–30-ті роки) / В. Даниленко, Г. Касьянов, С. Кульчицький. – К.: Либідь, 1991. – 344 с.
 10. Дві Русі / за заг. ред. Л. Івшиної. – К.: Факт, 2003. – 496 с. – (Бібліотека газети «День»).
 11. Енциклопедія історії України: у 5-ти т. / редкол.: В. А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005.
 12. Енциклопедія українознавства. Словникова частина: У 10 т. – Львів, 1993–2001.
 13. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 3 т. – К., 1994–1995.
 14. Іванченко Р. Історія без міфів: Бесіди з історії укр. державності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. Іванченко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: МАУП, 2006. – 624 с.
 15. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / редкол. В.М.Литвин [та ін.]; ред. Л. О.Біда. – К.: Вища школа, 2002. – 430 с.
 16. Історія України в особах: Литовсько-Польська доба / О. Дзюба, М. Довбищенко, О. Русина [та ін.]. – К.: Україна, 1997. – 272 с.
 17. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. – Київ -Чернівці: Книги – ХХІ, 2008. – 1100 с.
 18. Історія української культури: в 5-ти т. – Т. 1-3. – К.: Наукова думка, 2001.
 19. Касьянов Г. Українська інтелігенція 1920-х – 30-х років: соціальний портрет та історична доля / Г. Касьянов. – К., 1992. – 176 с.
 20. Касьянов Г. Сталінізм і українська інтелігенція (20–30-ті рр.) Г. Касьянов, В.

- Даниленко. – К.: Наукова думка, 1991. – 96 с.
21. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в Русі Опору 1960–80-х років / Г. Касьянов. – К.: Либідь, 1993. – 224 с.
22. Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919–1928) / С. Кульчицький. – К., 1996. – 508 с.
23. Косик В. Україна і Німеччина в Другій світовій війні / В. Косик. – Париж; Нью-Йорк; Львів, 1993. – 660 с.
24. Костюк Г. Сталінізм в Україні: Генеза і наслідки: Дослідження і спостереження сучасника / Г. Костюк; [пер. з англ.]. – К.: Смолоскип, 1995. – 508 с.
25. Котляр М. Ф. Історія України в особах: Давньоруська держава / М. Ф. Котляр. – К.: Україна, 1996. – 240 с.
26. Організація Українських націоналістів і Українська Повстанська Армія. Історичні нариси / НАН України; Ін-т історії України; С.В. Кульчицький. – К.: Наукова думка, 2005. – 495 с.
27. Петровський В.В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В.В. Петровський, Л.О. Радченко, В.І. Семененко. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2007. – 592 с.
28. Політична історія України ХХ ст.: У 6 т. / НАН України; Ін-т політ. і етнонац. досліджень; І.Ф.Курас, Ю.І.Шаповал, Ю. А. Левенець [та ін.]. – К.: Генеза, 2002-2003.
29. Політичний терор і тероризм в Україні. ХІХ – ХХ ст. Історичні нариси / Д. В. Архірейський, О. Г. Бажан, С. І. Білокінь та ін. – К.: Наукова думка, 2002. – 952 с.
30. Полянський О. Західна Україна у двох революціях: 1848–1918 / О. Полянський. – Тернопіль: Джура, 1998. – 52 с.
31. Полянський О. Історичні силуети / О. Полянський. – Тернопіль: ЛІЛЕЯ, 1998. – 128 с.
32. Полянський О. Історія України : [навч. посіб. для семінарських занять для студ. неісторичних спец. ВНЗ] / Олег Полянський, Руслана Труба. – Л.: ЛДУФК, 2011. – 468 с.
33. Полянський О. Курс лекцій з історії України. Остання чверть ХVІІІ – середина ХІХ ст. / О. Полянський. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 192 с.
34. Полянський О. Армія нескорених. До 60-річчя УПА / О. Полянський. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 48 с.
35. Полянський О. Український рух Опору в 1921 – 1939рр. / О. Полянський. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 64 с.
36. Попович Мирослав. Червоне століття / Мирослав Попович. – К.: АртЕк, 2005. – 888 с.
37. Потоцький В. П. Хто є хто в українській історії / В. П. Потоцький. – Х.: ВД «ШКОЛА», 210. – 160 с. – (Історичний архів: Маленькі таємниці великої історії)..
38. Реєнт О. Усі гетьмани України: Легенди, міфи, біографії / О. Реєнт. – Х.: Фоліо, 2007. – 415 с. – (Історичне досьє).
39. Реєнт О. Україна між світовими війнами (1914-1939). Події. Люди. Документи: Нариси історії: навч. посіб. / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. – К.: Школа, 2004. – 544 с.
40. Реєнт О. Україна в імперську добу (ХІХ – поч. ХХ ст.) / О. Реєнт. – К., 2003. – 340 с.
41. Розсекречена пам'ять: Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ГПУ-НКВД. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 604 с.
42. Рубльов О. Сталінщина і доля західноукраїнської інтелігенції. 20–50-ті рр. ХХ ст. / О. Рубльов, Ю. Черченко. – К.: Наукова думка, 1994. – 350 с.

43. Рух Опору в Україні: 1960-1990. Енциклопедичний довідник / [передм. Осипа Зінкевича, Олеся Обертаса]. – К.: Смолоскип, 2010. – 804 с.
44. Семененко В. І. Хто такі українці? Що таке Україна? / В. І. Семененко. – Х: ВД «ШКОЛА», 2010. – 160 с. – (Історичний архів: Маленькі таємниці великої історії).
45. Смолій В. А. Українська державна ідея. Проблеми формування еволюції, реалізації / В.А. Смолій, В.С.Степанков. – К.: Альтернативи, 1997. – 366 с.
46. Трофим'як Б. Гімнастично-спортивні організації в національно-визвольному русі Галичини / Б. Трофим'як. – Тернопіль, 2001. – 694 с.
47. Трофим'як Б. Фізичне виховання і спортивний рух у Західній Україні (з початку 30-х років ХІХ ст. до 1939 р.): навч. посібник / Б. Трофим'як. – К.: ІЗМН, 1997. – 424 с.
48. Україна Incognita / за заг. ред. Л. Івшиної. – 4-те вид., стереотип. – К.: Укр.